C/2025/492

2025.1.29.

P10_TA(2024)0025

Az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap igénybevétele: az EGF/2024/001 BE/Match-Smatch kérelem

Az Európai Parlament 2024. október 22-i állásfoglalása az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap igénybevételéről szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatról (Belgium kérelme – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch) (COM(2024)0275 – C10-0101/2024 – 2024/0226(BUD))

(C/2025/492)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2024)0275 – C10-0101/2024),

— tekintettel az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapról (EGAA) és az 1309/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/691 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1])(a továbbiakban: az EGAA-rendelet),

— tekintettel az (EU, Euratom) 2024/765 rendelettel ([2]) módosított, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletre ([3]) és különösen annak 8. cikkére,

— tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodásra ([4]) és különösen annak 9. pontjára,

— tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság levelére,

— tekintettel a Költségvetési Bizottság jelentésére (A10-0009/2024),

A. mivel az Unió jogalkotási és költségvetési eszközöket hozott létre ahhoz, hogy további támogatást nyújtson a világkereskedelem fő strukturális változásainak következményei által sújtott vagy a globális pénzügyi és gazdasági válság következtében elbocsátott munkavállalóknak, és támogassa újbóli munkaerőpiaci beilleszkedésüket; mivel ez a támogatás a munkavállalóknak és azoknak a vállalatoknak nyújtott pénzügyi támogatáson keresztül valósul meg, amelyeknek dolgoztak;

B. mivel Belgium a NACE Rev. 2. rendszer szerinti 47. gazdasági ágazatban (Kiskereskedelem, kivéve: gépjármű és motorkerékpár) az Hainaut (BE32), Liège (BE33) és Namur (BE35) tartományokban a 2023. december 11. és 2024. április 11. közötti referencia-időszakban bekövetkezett 444 elbocsátást, valamint a referencia-időszak előtt vagy után bekövetkezett 69 elbocsátást, azaz összesen 513 elbocsátást ([5]) követően „EGF/2024/001 BE/Match-Smatch” referenciaszámmal az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapból (EGAA) nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be;

C. mivel a kérelem 444 olyan munkavállalóra vonatkozik, akiket a referencia-időszakban bocsátottak el, és akiknek a tevékenysége a Match-Smatch vállalatnál szűnt meg;

D. mivel a kérelem 69 olyan munkavállalóra vonatkozik, akiknek tevékenysége a négy hónapos referencia-időszak előtt vagy után szűnt meg, és akik esetében egyértelmű ok-okozati összefüggés mutatható ki azzal az eseménnyel, amely a referencia-időszak alatt az elbocsátott munkavállalók tevékenységének megszűnéséhez vezetett, ahogyan azt az EGAA-rendelet 6. cikkének második bekezdése megköveteli;

([1]) HL L 153., 2021.5.3., 48. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.
([2]) A Tanács (EU, Euratom) 2024/765 rendelete (2024. február 29.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosításáról (HL L, 2024/765, 2024.2.29., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj?locale=hu).
([3]) HL L 433. I, 2020.12.22., 11. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([4]) HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([5]) Az EGAA-rendelet 3. cikke értelmében.

E. mivel a kérelem az EGAA-rendelet 4. cikke (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott beavatkozási kritériumokon alapul, amelyek szerint a támogatás feltétele legalább 200 munkavállaló elbocsátása és/vagy önálló vállalkozó tevékenységének megszűnése egy négy hónapos referencia-időszak alatt egy vállalkozáson belül egy tagállamban, ideértve a tevékenységeknek a vállalkozás beszállítóinál vagy a továbbfeldolgozó vállalatoknál történt megszűnését is;

F. mivel a belga élelmiszer-kiskereskedelmi ágazatban 2023-ban jelentősen csökkent az értékesítés volumene az energia- és inflációs válság, valamint a határokon átnyúló vásárlások és az e-kereskedelem növekedése miatt;

G. mivel a Match-Smatch vállalat évek óta nehéz gazdasági helyzetben volt és 2022-ben 36,5 millió EUR bruttó működési veszteségről számolt be, és a veszteségek további felhalmozódásának megelőzése érdekében a Match-Smatch 2023 szeptemberében elfogadta a Colruyt csoport arra vonatkozó ajánlatát, hogy a 84 üzletből 57-et megvásároljon, és átvegye az üzletek személyzetét is (1 069 fő); mivel nyolc további üzlet a Carrefour, a Delhaize, az Intermarché és a Delfood lánchoz került;

H. mivel ennek eredményeként összesen 513 munkavállalót bocsátottak el csoportos létszámcsökkentési eljárás keretében: azon 19 üzlet 339 alkalmazottját, amelyekre nem találtak vevőt, valamint a Match-Smatch központ 174 alkalmazottját;

I. mivel a nemzeti és uniós jogszabályokban a csoportos létszámleépítésekre vonatkozóan előírt követelményeket tiszteletben tartották;

J. mivel a Covid19-világjárvány okozta gazdasági válság hatására a belga munkaerőpiacon nőtt a kereslet a magasabban képzett munkavállalók iránt, ami megnehezítette a Match-Smatch korábbi munkavállalói számára a foglalkoztatásba való visszatérést;

K. mivel az EGAA-ból nyújtott pénzügyi hozzájárulásoknak elsősorban olyan aktív munkaerőpiaci szakpolitikai intézkedésekre és személyre szabott szolgáltatásokra kell irányulniuk, amelyek célja a kedvezményezettek tisztességes és fenntartható foglalkoztatásba való gyors visszailleszkedése az eredeti tevékenységi ágazatukon belül vagy azon kívül, miközben felkészítik őket a zöldebb és digitálisabb európai gazdaságra;

L. mivel a felülvizsgált többéves pénzügyi keret az (EU, Euratom) 2024/765 rendelettel módosított (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet 8. cikkében meghatározottaknak megfelelően az EGAA éves maximális összegét (2018-as árakon számítva) 186 millió EUR-ról 30 millió EUR-ra csökkenti; mivel a Bizottságnak szorosan kell nyomon követnie az EGAA végrehajtását, és valamennyi intézménynek meg kell tennie minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy az elbocsátott munkavállalók a megszorítások ellenére az EGAA támogatásán keresztül számíthassanak az uniós szolidaritásra;

1. egyetért a Bizottsággal abban, hogy az EGAA-rendelet 4. cikke (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételek teljesülnek, és hogy Belgium az említett rendelet értelmében 2 661 564 EUR összegű pénzügyi hozzájárulásra jogosult, amely a 3 131 252 EUR összegű teljes költség 85 %-ának felel meg, és amely a személyre szabott szolgáltatásokra fordított 3 009 752 EUR, továbbá az előkészítő, irányítási, tájékoztatási és nyilvánossággal kapcsolatos, valamint az ellenőrzési és jelentéstételi tevékenységekre fordított 121 500 EUR összegű kiadásokat foglalja magában;

2. megállapítja, hogy a belga hatóságok 2024. június 3-án nyújtották be a kérelmet, és hogy annak értékelését a Bizottság – a kiegészítő információk Belgium általi benyújtását követően – 2024. szeptember 16-án fejezte be, és erről ugyanazon a napon értesítette a Parlamentet;

3. megállapítja, hogy a kérelem 513 olyan elbocsátott munkavállalóra vonatkozik, akiknek tevékenysége a Match-Smatch vállalatnál szűnt meg; megállapítja továbbá, hogy a megcélzott kedvezményezettek köre összesen 365 elbocsátott munkavállalót foglal magában, akik várhatóan részt vesznek az intézkedésekben;

4. megállapítja, hogy Belgium kizárólag a Match-Smatch Vallóniában élő korábbi munkavállalóinak támogatására kért EGAA-társfinanszírozást, tekintettel a regionális munkaerőpiaci helyzetre (2023-ban 8,2 %-os munkanélküliségi ráta), és mivel az elbocsátások több mint 70 %-a Vallóniában koncentrálódik;

5. megállapítja, hogy a Match-Smatch által elbocsátott munkavállalók fele (46 %) ötvenéves vagy annál idősebb, azaz egy olyan korcsoportba tartozik, amely több foglalkoztatási akadállyal szembesül, és hogy 2023 utolsó negyedévében nemzeti szinten 18,3 százalékpontos különbség volt a 20–54 év közötti korcsoport foglalkoztatási rátája (76,8 %) és az 55 év feletti korcsoport foglalkoztatási rátája (58,5 %) között ([6]); hangsúlyozza, hogy a munkavállalók munkaerőpiaci igényeknek megfelelő szakképzettséget igénylő munkahelyekre való továbbképzése és átképzése így kihívást fog jelenteni, különös tekintettel az egyidejűleg elbocsátottak nagy számára;

6. üdvözli, hogy a személyre szabott szolgáltatások koordinált csomagját Belgium a célzott kedvezményezettekkel, azok képviselőivel és a szociális partnerekkel konzultálva dolgozta ki annak érdekében, hogy az érintett területeket és a teljes munkaerőpiacot fenntarthatóbbá és reziliensebbé tegye a jövőben;

([6]) Statbel. Emploi et chômage (2024. június 13).Chiffres.

7. emlékeztet, hogy a munkavállalóknak és az önálló vállalkozóknak nyújtandó, személyre szabott szolgáltatások az alábbi intézkedéseket foglalják magukban: tájékoztatási szolgáltatások, pályaorientációs tanácsadás és az újbóli elhelyezkedéshez nyújtott segítség, képzés, átképzés és szakképzés, valamint vállalkozásalapításhoz nyújtott támogatás és ahhoz való hozzájárulás, továbbá ösztönzők és juttatások;

8. emlékeztet arra, hogy a belga hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a férfiak és nők közötti egyenlőség és a nemi dimenzió integrálása a végrehajtási szakaszban előmozdításra kerül és annak szerves részét képezi;

9. emlékeztet arra, hogy a belga hatóságoknak el kell ismerniük az uniós finanszírozás eredetét, biztosítaniuk kell annak láthatóságát, és ki kell emelniük a beavatkozás uniós hozzáadott értékét azáltal, hogy következetes, hatékony és célzott tájékoztatást nyújtanak többféle közönségnek, beleértve a kedvezményezetteknek, a helyi és regionális hatóságoknak, a szociális partnereknek, a médiának és a nyilvánosságnak nyújtott célzott információkat is;

10. üdvözli, hogy azzal a céllal, hogy testre szabott intézkedéscsomagot dolgozzanak ki a Match-Smatch munkavállalók munkába való visszatérésre irányuló erőfeszítéseinek támogatására, Vallónia Regionális Közfoglalkoztatási és Szakképzési Szolgálata (Le Forem), a szakszervezetek (FGTB és CSC) és más partnerek 2024-ben több alkalommal találkoztak a munkavállalók átképzési igényeinek jobb megértése érdekében, üdvözli továbbá, hogy a munkavállalókat az elbocsátásukat követően kísérő szociális tanácsadókkal is konzultáltak, és hogy ezek a találkozók az EGAA-rendelet 7. cikkének (4) bekezdésével összhangban lévő, koordinált EGAA-intézkedéscsomagot eredményeztek;

11. üdvözli, hogy a Regionális Közfoglalkoztatási és Szakképzési Szolgálat (Forem) standard képzési kínálatának részeként azt az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) által társfinanszírozott, a körforgásos gazdaságra és a források hatékony felhasználására vonatkozó modult is kínálják, amelyet a Swissport korábbi dolgozói számára fejlesztettek ki (EGF/2020/005 BE/Swissport); ezzel összefüggésben megismétli, hogy az Uniónak fontos szerepet kell játszania a kettős átálláshoz szükséges képesítések biztosításában; határozottan támogatja, hogy a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret időszakában az EGAA továbbra is mutasson szolidaritást az érintett személyekkel, és továbbra is összpontosítson a szerkezetátalakítás munkavállalókra gyakorolt hatására; felszólít arra, hogy a jövőbeli kérelmek esetén maximalizálják a szakpolitikai koherenciát;

12. úgy véli, hogy az Unió társadalmi felelőssége, hogy az elbocsátott munkavállalók számára biztosítsa az uniós ipar és gazdaság digitális és zöld átállásához szükséges képesítéseket, ami a munkaerőpiacra is hatással lesz; ezért kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet a releváns szakmai tanulmányokra, beleértve a szakképzést is;

13. megjegyzi, hogy Belgium 2024. január 1-jén kezdte meg a személyre szabott szolgáltatások nyújtását a megcélzott kedvezményezettek részére, és hogy ezért az intézkedésekre fordított kiadások 2024. január 1-jétől a finanszírozási határozat hatálybalépését követő 24 hónapon át lesznek támogathatók az EGAA-ból származó pénzügyi hozzájárulásból;

14. megjegyzi, hogy Belgium részéről az EGAA végrehajtásával összefüggésben 2023. szeptember 22-étől kezdődően merültek fel igazgatási kiadások, és hogy az előkészítő, irányítási, tájékoztatási és nyilvánossággal kapcsolatos, valamint az ellenőrzési és jelentéstételi tevékenységekre fordított kiadások ezért 2023. szeptember 22-től a finanszírozási határozat hatálybalépését követő 31 hónapon át lesznek támogathatók az EGAA-ból származó pénzügyi hozzájárulásból;

15. hangsúlyozza, hogy a belga hatóságok megerősítették, hogy a támogatható tevékenységek más uniós alapokból vagy pénzügyi eszközökből nem részesülnek támogatásban, és hogy a javasolt tevékenységekhez való hozzáférés és azok végrehajtása során tiszteletben fogják tartani az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetésmentesség elvét;

16. ismételten hangsúlyozza, hogy a juttatás teljes mértékben kiegészítő jellegének biztosítása érdekében az EGAA-ból nyújtott támogatás nem helyettesítheti azon intézkedéseket, amelyek a nemzeti jog vagy a kollektív szerződések értelmében a vállalkozások felelősségi körébe tartoznak, és nem léphet az elbocsátott munkavállalók juttatásainak vagy jogainak helyébe sem; emlékeztet, hogy az EGAA-ból nyújtott finanszírozási támogatást kérelmező tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó nemzeti és uniós jogszabályokban meghatározott követelményeknek eleget tettek, és hogy az érintett vállalkozás ennek megfelelően gondoskodott munkavállalóiról;

17. jóváhagyja a jelen állásfoglaláshoz mellékelt határozatot;

18. utasítja elnökét, hogy a Tanács elnökével együtt írja alá ezt a határozatot, valamint gondoskodjon közzétételéről az Európai Unió Hivatalos Lapjában;

19. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást és annak mellékletét a Tanácsnak és a Bizottságnak.

MELLÉKLET

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapnak Belgium EGF/2024/001 BE/Match-Smatch referenciaszámú kérelme nyomán történő igénybevételéről

(E melléklet szövege itt nincs feltüntetve, mert az megegyezik a végleges jogi aktussal, az (EU) 2024/2854 határozattal.)